

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. gegužės 8 d.*

„Sąjungos pilietybė — SESV 20 straipsnis — Sąjungos piliečio, kuris nesinaudojo teise laisvai judėti, šeimos narių, trečiųjų valstybių piliečių, teisė gyventi šalyje — Pagrindinės teisės“

Byloje C-87/12

dėl *Cour administrative* (Liuksemburgas) 2012 m. vasario 16 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. vasario 20 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Kreshnik Ymeraga,

Kasim Ymeraga,

Afijete Ymeraga-Tafarshiku,

Kushtrim Ymeraga,

Labinot Ymeraga

prieš

Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta (pranešėja), teisėjai G. Arestis, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev ir J. L. da Cruz Vilaça,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. sausio 23 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- K. Ymeraga ir kt., atstovaujamų advokato O. Lang,
- Liuksemburgo vyriausybės, atstovaujamos C. Schiltz, P. Frantzen ir L. Maniewski,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos T. Materne ir C. Pochet,

* Proceso kalba: prancūzų.

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vláčil,
- Danijos vyriausybės, atstovaujamos C. Vang,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir N. Graf Vitzthum,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Szpunar ir B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos D. Maidani ir C. Tufvesson,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su SESV 20 straipsnio aiškinimu.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant ginčą tarp Kreshnik Ymeraga, jo tėvų Kasim Ymeraga ir Afijete Ymeraga-Tafarshiku (toliau – sutuoktiniai Ymeraga), jo brolių Kushtrim ir Labinot Ymeraga bei Darbo, užimtumo ir imigracijos ministro (*ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration* (toliau – ministras)) dėl pastarojo sprendimo atsisakyti sutuoktiniams Ymeraga ir Kushtrim bei Labinot Ymeraga pripažinti teisę gyventi Liuksemburge ir nurodymo išvykti iš šios valstybės narės teritorijos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2003/86/EB

- 3 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyvos 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą (OL L 251, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 224) 1 straipsnyje nurodyta:

„Šios direktyvos tikslas – nustatyti valstybių narių teritorijoje teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams naudojimosi šeimos susijungimo teise sąlygas.“

- 4 Pagal nurodytos direktyvos 3 straipsnio 3 dalį:

„Ši direktyva netaikoma Sąjungos piliečio šeimos nariams.“

Direktyva 2004/38/EB

- 5 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46), 2 straipsnyje „Apibrėžimai“, nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

1) „Sąjungos pilietis“ - tai bet kuris asmuo, turintis valstybės narės pilietybę;

2) „Šeimos narys“ – tai

<...>

d) piliečio ir sutuoktinio ar partnerio pagal b punkto apibrėžimą išlaikomi tiesioginiai giminaičiai, esantys aukščiau pagal giminystės liniją;

3) „Priimančioji valstybė narė“ - tai valstybė narė, į kurią atvyksta Sąjungos pilietis, pasinaudodamas savo laisvo judėjimo ir gyvenimo teise.“

- 6 Direktyvos 2004/38 3 straipsnyje „Naudos gavėjai“ nustatyta:

„1. Ši direktyva taikoma visiems Sąjungos piliečiams, kurie atvyksta į kitą valstybę narę, kurios piliečiai jie nėra, ir 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžtiems jų šeimos nariams, kurie juos lydi arba prisijungia prie jų.

2. Nepažeisdama jokių laisvo judėjimo ir gyvenimo teisių, kuriuos atitinkami asmenys gali turėti savaime, priimančioji valstybė narė, laikydama savo teisės aktų, palengvina galimybę įvažiuoti ir gyventi šalyje tokiems asmenims:

a) bet kokiems kitiems šeimos nariams, neatsižvelgiant į jų pilietybę, nepatenkantiems į 2 straipsnio 2 dalies apibrėžimą, kurie savo išvykimo šalyje yra išlaikomi ar veda bendrą namų ūkį su pirmine gyvenimo šalyje teisę turinčiu Sąjungos piliečiu arba dėl rimtų sveikatos priežasčių jiems būtina reikia asmeninės Sąjungos piliečio priežiūros;

<...>

Priimančiosios valstybės narės imasi išsamiai nagrinėti asmenines aplinkybes ir turi patvirtinti bet koki draudimą [motyvuoti kiekvieną atsisakymą leisti] šiems žmonėms įvažiuoti ar gyventi šalyje.“

Liuksemburgo teisė

- 7 2008 m. rugpjūčio 29 d. Įstatymu dėl laisvo asmenų judėjimo ir imigracijos (*loi du 29 août 2008 portant sur la libre circulation des personnes et l'immigration; Mém. A 2008, p. 2024, toliau - Įstatymas dėl laisvo judėjimo*) siekiama perkelti į Liuksemburgo teisės sistemą direktyvas 2003/86 ir 2004/38.

8 Pagal minėto įstatymo 6 straipsnį:

„(1) Visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi šalies teritorijoje ilgiau kaip tris mėnesius, jeigu jie tenkina vieną iš šių sąlygų:

- 1) yra darbuotojai, dirbantys samdomą darbą, ar savarankiškai dirbantieji asmenys;
- 2) turi pakankamai finansinių išteklių sau ir savo šeimos nariams, nurodytiems 12 straipsnyje, kad netaptų našta socialinės paramos sistemai, ir sveikatos draudimą;
- 3) pagal galiojančias įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas yra įtraukti į valstybinės ar Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje akredituotos privačios mokymo įstaigos sąrašus mokytis akivaizdiniu būdu arba lankyti profesinius mokymus bei turi pakankamai finansinių išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad netaptų našta socialinės paramos sistemai, ir sveikatos draudimą.

(2) Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės reglamente nurodomos išteklių sumos, kurias reikia turėti pagal 1 dalies 2 ir 3 punktus, ir tvarka, kuria vadovaujantis pateikiami įrodymai.

<...>“

9 Minėto įstatymo 12 straipsnyje nustatyta:

„(1) Šeimos nariais laikomi:

<...>

d) Sąjungos piliečio ir sutuoktinio arba partnerio, nurodyto b punkte, išlaikomi tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiai.

(2) Ministras gali bet kuriam kitam šeimos nariui, nesvarbu, kokia jo pilietybė, kuriam netaikoma 1 dalyje apibrėžta sąvoka, išduoti leidimą gyventi šalies teritorijoje, jeigu jis įvykdo vieną iš šių sąlygų:

- 1) šalyje, iš kurios jis atvyko, jį išlaikė pagrindinę teisę gyventi šalyje turintis Sąjungos pilietis arba jie bendrai vedė namų ūkį;
- 2) dėl rimtų sveikatos priežasčių Sąjungos pilietis suinteresuotajam šeimos nariui būtina turi teikti asmeninę priežiūrą.

Ankstesnėje pastraipoje nurodytų šeimos narių prašymai atvykti į šalį ir apsigyventi šalyje yra išsamiai išnagrinėjami atsižvelgiant į jų asmeninę padėtį.

<...>“

10 Pagal minėto įstatymo 103 straipsnį:

„Prieš trečiosios valstybės piliečio atžvilgiu priimdamas sprendimą atsisakyti išduoti leidimą gyventi šalyje, atšaukti leidimą gyventi šalyje, nepratęsti leidimo gyventi šalyje arba išsiųsti jį iš šalies teritorijos ministras pirmiausia atsižvelgia į suinteresuoto asmens gyvenimo Liuksemburgo teritorijoje trukmę, jo amžių, sveikatos būklę, šeiminių bei ekonominę padėtį, jo socialinės ir kultūrinės integracijos laipsnį šalyje, ir sąsajas su kilmės šalimi, išskyrus atvejus, kai jo buvimas kelia grėsmę viešajai tvarkai arba visuomenės saugumui.

Joks sprendimas išsiųsti iš šalies teritorijos, išskyrus tą, kuris grindžiamas rimtais visuomenės saugumo pagrindais, negali būti priimtas dėl teisėto atstovo nelydimo nepilnamečio, nebent išsiųsti yra būtina dėl jo intereso.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 11 Visi pareiškėjai pagrindinėje byloje yra kilę iš Kosovo. 1999 m. būdamas 15 m. Kreshnik Ymeraga atvyko į Liuksemburgą, kad apsigyventų pas savo Liuksemburgo pilietybę turintį dėdę, kuris tapo jo teisėtas globėjas. Nors Liuksemburgo institucijos Kreshnik Ymeraga prieglobsčio prašymą atmetė, 2001 m. jo padėtis buvo įteisinta, o vėliau jis pradėjo mokytis ir teisėtai įsidarbino.
- 12 Laikotarpiu nuo 2006 m. iki 2008 m. vienas po kito į Liuksemburgą atvyko sutuoktiniai Ymeraga ir abu Kreshnik Ymeraga broliai. Atvykdami visi buvo pilnamečiai, išskyrus Labinot Ymeraga, kuriam trūko trijų savaičių iki pilnametystės. Atvykimo dieną jie visi padavė tarptautinės apsaugos prašymus, kaip tai nustatyta Įstatyme dėl teisės į prieglobstį ir papildomų apsaugos priemonių.
- 13 Kadangi Liuksemburgo institucijos tarptautinės apsaugos prašymus atmetė, sutuoktiniai Ymeraga ir abu Kreshnik Ymeraga broliai 2008 m. gegužės 8 d. pateikė prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje šeimos susijungimo su Kreshnik Ymeraga pagrindu. 2008 m. rugpjūčio 9 d. šis prašymas implicisiškai buvo atmestas, o *Tribunal administratif* 2010 m. kovo 9 d. sprendimu šį atmetimą patvirtino; dėl šio sprendimo apeliacinis skundas nebuvo pateiktas.
- 14 2009 m. kovo 16 d. Kreshnik Ymeraga įgijo Liuksemburgo pilietybę. Tų pačių metų rugpjūčio 14 d. sutuoktiniai Ymeraga pateikė ministrui prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje kaip Sąjungos piliečio šeimos nariams.
- 15 2010 m. gegužės 17 d. sutuoktiniai Ymeraga pakartotinai ministrui pateikė 2009 m. rugpjūčio 14 d. prašymą ir papildomai paprašė išduoti leidimą gyventi šalyje abiem Kreshnik Ymeraga broliams.
- 16 Trimis 2010 m. liepos 12 d. sprendimais ministras minėtus prašymus atmetė. Skundas dėl šių sprendimų taip pat buvo atmestas 2011 m. liepos 6 d. *Tribunal administratif* sprendimu.
- 17 Pagal minėtą teismo sprendimą, nors Kreshnik Ymeraga finansiškai rėmė savo Kosove likusią šeimą, negalėjo būti pripažinta, kad tėvai buvo jo „išlaikomi“, kaip tai suprantama pagal Įstatymą dėl laisvo judėjimo. Kalbant apie du Kreshnik Ymeraga brolius, kadangi jis išvyko iš Kosovo 1999 m., taip pat negalėjo būti pripažinta, kad jie vedė „bendrą namų ūkį“, kaip tai suprantama pagal minėtą įstatymą, nepaisant konstatuotos finansinės paramos laikotarpiu nuo 2006 m. kovo 19 d. iki 2007 m. vasario 20 dienos.
- 18 *Tribunal administratif* taip pat atmetė kaip nepagrįstą kaltinimą dėl tariamo Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, pasirašytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje, 8 straipsnio pažeidimo, nes atsisakymas pripažinti Kreshnik Ymeraga tėvams ir dviem broliams teisę gyventi šalyje negalėjo jiems sukliudyti su juo palaikyti šeiminių ryšių, kurie buvo jam išvykus iš Kosovo ir prieš jį atvykstant į Liuksemburgą.
- 19 Pareiškėjai pagrindinėje byloje pateikė apeliacinį skundą dėl *Tribunal administratif* sprendimo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Ministro sprendimų išsiųsti iš šalies vykdymas yra sustabdytas, kol bus priimtas sprendimas pagrindinėje byloje, išskyrus sprendimą išsiųsti iš šalies Labinot Ymeraga, kuris buvo įvykdytas prieš sustabdymą.
- 20 *Cour administratif* pažymi, kad nors Įstatymu dėl laisvo judėjimo siekiama į nacionalinę teisę perkelti direktyvas 2003/86 ir 2004/38, panašu, kad šios direktyvos nėra taikomos Kreshnik Ymeraga.

- 21 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad klausimas, į kurį reikia atsakyti, yra toks: ar SESV 20 straipsnis ir galbūt tam tikros Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) nuostatos gali leisti Kreshnik Ymeraga šeimos nariams suteikti teisę prisijungti prie savo šeimos nario Liuksemburge.
- 22 Tokiomis aplinkybėmis *Cour administrative* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Kokiu mastu SESV 20 straipsnyje numatytas Sąjungos piliečio statusas ir atitinkama teisė gyventi savo pilietybės valstybėje kartu su <...> Chartijoje, būtent, kiek tai svarbu, jos 20, 21, 24, 33 ir 34 straipsniuose numatytais teisėmis, garantijomis ir pareigomis, suteikia teisę į šeimos susijungimą [Sąjungos] piliečiui, globėjui, kuris ketina savo gyvenamosios vietos ir pilietybės valstybėje susijungti į šeimą su savo tėvu, motina ir dviem broliais, kurie visi yra trečiosios valstybės piliečiai, jei globėjas nėra pasinaudojęs teise laisvai judėti ir nėra gyvenęs ne savo pilietybės valstybėje narėje?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 23 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia siekia išsiaiškinti, ar SESV 20 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo valstybei narei draudžiama atsisakyti trečiosios valstybės piliečiams išduoti leidimą gyventi jos teritorijoje, kai šie piliečiai nori gyventi su savo šeimos nariu, kuris yra Sąjungos pilietis, gyvena šioje valstybėje narėje ir turi jos pilietybę ir kuris, kaip Sąjungos pilietis, niekuomet nesinaudojo teise laisvai judėti.

Dėl direktyvų 2003/86 ir 2004/38

- 24 Preliminariai pažymėtina, kad pareiškėjai pagrindinėje byloje negali remtis direktyvų 2003/86 ir 2004/38 nuostatomis.
- 25 Dėl, pirma, Direktyvos 2003/86 reikia konstatuoti, kad, kaip nurodyta jos 1 straipsnyje, jos tikslas yra nustatyti valstybių narių teritorijoje teisėtai gyvenantiems trečiųjų valstybių piliečiams naudojimosi šeimos susijungimo teise sąlygas.
- 26 Tačiau pagal šios direktyvos 3 straipsnio 3 dalį ji netaikoma Sąjungos piliečio šeimos nariams.
- 27 Kadangi pagrindinėje byloje Sąjungos pilietis gyvena valstybėje narėje, o jo šeimos nariai, trečiosios valstybės piliečiai, nori atvykti gyventi pas jį į šią valstybę narę šeimos susijungimo pagrindu, konstatuotina, kad Direktyva 2003/86 netaikoma pareiškėjams pagrindinėje byloje, kiek tai susiję su pagrindinėje byloje nagrinėjimais prašymais.
- 28 Antra, dėl Direktyvos 2004/38 Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę konstatuoti, kad ja siekiama supaprastinti naudojimąsi pagrindine ir asmenine teise laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, kuri ESV sutartimi tiesiogiai suteikiama Sąjungos piliečiams, ir kad ji visų pirma skirta sustiprinti šią teisę (žr. 2011 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Dereci ir kt.*, C-256/11, 50 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- 29 Pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį ši direktyva taikoma visiems Sąjungos piliečiams, atvykstantiems į kitą valstybę narę, kurios piliečiai jie nėra, ir tos pačios direktyvos 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžtiems jų šeimos nariams, kurie juos lydi arba prisijungia prie jų.

- 30 Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę nuspręsti, kad Sąjungos pilietis, niekuomet nesinaudojęs teise laisvai judėti ir visuomet gyvenęs valstybėje narėje, kurios pilietis jis yra, nepatenka į „naudos gavėjo“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal minėtą nuostatą, todėl Direktyva 2004/38 jam netaikoma (2011 m. gegužės 5 d. Sprendimo *McCarthy*, C-434/09, Rink. p. I-3375, 31 ir 39 punktai bei minėto Sprendimo *Dereci ir kt.* 54 punktas).
- 31 Be to, konstatuota buvo ir tai, jog kai Sąjungos pilietis nėra „naudos gavėjas“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį, jo šeimos narys taip pat toks nėra, nes šia direktyva naudos gavėjo šeimos nariams suteiktos teisės yra ne savarankiškos, o išvestinės, įgyjamos tik kartu su naudos gavėjo šeimos nario statusu (žr. minėtų sprendimų *McCarthy* 42 punktą ir *Dereci ir kt.* 55 punktą).
- 32 Pagrindinėje byloje atitinkamas Sąjungos pilietis niekada nepasinaudojo teise laisvai judėti ir visą laiką kaip Sąjungos pilietis gyveno savo pilietybės valstybėje narėje, todėl konstatuotina, kad jis nėra „naudos gavėjas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 3 straipsnio 1 dalį, taigi ši direktyva netaikoma nei jam, nei jo šeimos nariams.
- 33 Darytina išvada, kad direktyvos 2003/86 ir 2004/38 netaikomos trečiųjų valstybių piliečiams, šeimos susijungimo pagrindu prašantiems suteikti teisę gyventi šalyje pas Sąjungos pilietį, jų šeimos narį, kuris, kaip Sąjungos pilietis, niekuomet nepasinaudojo teise laisvai judėti ir visuomet kaip Sąjungos pilietis gyveno valstybėje narėje, kurios pilietybę turi (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Dereci ir kt.* 58 punktą).

Dėl SESV 20 straipsnio

- 34 Dėl SESV 20 straipsnio pažymėtina, kad Sutarties nuostatos, susijusios su Sąjungos pilietybe, nesuteikia jokios savarankiškos teisės trečiųjų valstybių piliečiams (2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Iida*, C-40/11, 66 punktas).
- 35 Iš tiesų Sutarties nuostatomis, susijusiomis su Sąjungos pilietybe, trečiųjų valstybių piliečiams galimos suteikti teisės yra ne savarankiškos šių trečiųjų valstybių piliečių teisės, bet išvestinės, įgyjamos Sąjungos piliečiui įgyvendinant judėjimo laisvę. Išvestinių teisių tikslas ir pateisinimas grindžiamas išvada, kad atsisakius jas pripažinti gali būti pažeista Sąjungos piliečio teisė laisvai judėti, atgrasant pasinaudoti teise įvažiuoti į priimančiąją valstybę narę ir joje apsigyventi (minėto Sprendimo *Iida* 67 ir 68 punktai).
- 36 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau konstatavo, kad egzistuoja labai specifinių situacijų, kai, nepaisant to, jog netaikoma su trečiųjų valstybių piliečių teise gyventi susijusi antrinė teisė, o suinteresuotas Sąjungos pilietis nesinaudojo teise laisvai judėti, vis dėlto išimties tvarka negalima atsisakyti pripažinti trečiosios valstybės piliečio, kuris yra nurodyto Sąjungos piliečio šeimos narys, teisės gyventi šalyje, nes priešingu atveju būtų paneigtas jo turimos Sąjungos pilietybės veiksmingumas, jei dėl tokio nepripažinimo Sąjungos pilietis faktiškai privalėtų išvykti apskritai iš Sąjungos teritorijos ir iš jo būtų atimtos galimybės naudotis tuo, kas sudaro Sąjungos piliečio statusu suteikiamų teisių esmę (žr. minėtų sprendimų *Dereci ir kt.* 64, 66 ir 67 punktus bei *Iida* 71 punktą).
- 37 Bendras požymis, apibūdinantis minėtas situacijas, yra tas, kad net jeigu jos reglamentuojamos teisės aktais, kurie *a priori* patenka į valstybių narių kompetenciją, t. y. teisės aktais, susijusiais su trečiųjų valstybių piliečių teise įvažiuoti į šalį ir joje apsigyventi, ir joms netaikoma antrinė teisė, pagal kurią esant tam tikroms sąlygoms tokia teisė suteikiama, vis dėlto pagal savo pobūdį jos susijusios su Sąjungos piliečio judėjimo laisve, kai, kad ši laisvė nebūtų pažeista, draudžiama atsisakyti pripažinti minėtiems trečiųjų valstybių piliečiams teisę įvažiuoti ir apsigyventi valstybėje narėje, kurioje šis Sąjungos pilietis gyvena (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Iida* 72 punktą).

- 38 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad vienintelės aplinkybės, jog valstybės narės pilietis dėl ekonominių sumetimų arba norėdamas turėti neišskirtą šeimą pageidauja, kad jo šeimos nariai, kurie neturi vienos iš valstybių narių pilietybės, gyventų su juo Sąjungos teritorijoje, savaime dar nepakanka nuspręsti, kad, nepripažinus tokios teisės, Sąjungos pilietis būtų priverstas palikti Sąjungos teritoriją (minėto Sprendimo *Dereci ir kt.* 68 punktą).
- 39 Pagrindinėje byloje vienintelė aplinkybė, kuri, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, pateisina teisės gyventi šalyje suinteresuoto Sąjungos piliečio šeimos nariams pripažinimą, yra ta, kad Kreshnik Ymeraga pageidauja gyventi su minėtais šeimos nariais valstybėje narėje, kurioje pats gyvena ir kurios pilietybę turi, tačiau to nepakanka nuspręsti, kad, nepripažinus teisės gyventi šalyje, iš Kreshnik Ymeraga būtų atimtos galimybės naudotis tuo, kas sudaro Sąjungos piliečio statusu suteikiamų teisių esmę.
- 40 Kalbant apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nurodytas pagrindines teises, primintina, kad Chartijos nuostatos pagal jos 51 straipsnio 1 dalį skirtos valstybėms narėms tais atvejais, kai šios įgyvendina Sąjungos teisę. Pagal šio straipsnio 2 dalį Chartija neišplečia Sąjungos teisės taikymo srities už Sąjungai suteiktų įgaliojimų ribų, nesukuria Sąjungai naujų įgaliojimų ar užduočių ir nepakeičia Sutartyse nustatytųjų. Taigi Teisingumo Teismas turi aiškinti Sąjungos teisę atsižvelgdamas į Chartiją, bet paisydamas Sąjungai suteiktų įgaliojimų ribų (žr. minėtų sprendimų *Dereci ir kt.* 71 punktą bei *Iida* 78 punktą).
- 41 Siekiant nustatyti, ar Liuksemburgo institucijų atsisakymas pripažinti Kreshnik Ymeraga šeimos nariams teisę gyventi šalyje kaip Sąjungos piliečio šeimos nariams yra susijęs su Sąjungos teisės įgyvendinimu, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnį, reikia patikrinti, be kita ko, ar nagrinėjama teisės aktais siekiama įgyvendinti Sąjungos teisės nuostatą, šių teisės aktų pobūdį ir ar jais siekiama kitų tikslų nei tie, kurie nustatyti Sąjungos teisėje, net jeigu jie šiai teisei gali daryti netiesioginį poveikį, taip pat, ar egzistuoja konkretūs Sąjungos teisės aktai šioje srityje arba galintys jai daryti poveikį (žr. 1997 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Annibaldi*, C-309/96, Rink. p. I-7493, 21–23 punktus ir minėto Sprendimo *Iida* 79 punktą).
- 42 Iš tiesų, nors Įstatymu dėl laisvo judėjimo siekiama įgyvendinti Sąjungos teisę, vis dėlto pareiškėjų pagrindinėje byloje padėties Sąjungos teisė nereglamentuoja, nes Kreshnik Ymeraga negali būti laikomas naudos gavėju nei pagal Direktyvą 2004/38, nei, kiek tai susiję su pagrindinėje byloje nagrinėjama prašymais, pagal Direktyvą 2003/86, ir atsisakymu pripažinti teisę gyventi šalyje Kreshnik Ymeraga šeimos nariams iš jo neatimama galimybė iš tikrųjų naudotis tuo, kas sudaro Sąjungos piliečio statusu suteikiamų teisių esmę.
- 43 Šiomis sąlygomis Liuksemburgo institucijų atsisakymas pripažinti Kreshnik Ymeraga šeimos nariams teisę gyventi šalyje kaip Sąjungos piliečio šeimos nariams nėra susijęs su Sąjungos teisės įgyvendinimu, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnį, todėl šio atsisakymo atitiktis pagrindinėms teisėms negali būti išnagrinėta atsižvelgiant į joje nustatytas teises.
- 44 Tokia išvada nelemia atsakymo į klausimą, ar remiantis tyrimu pagal Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, kurios šalys yra visos valstybės narės, nuostatas, suinteresuotiems trečiųjų šalių piliečiams negalima atsisakyti pripažinti teisės gyventi šalyje pagrindinės bylos aplinkybėmis.
- 45 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: SESV 20 straipsnis aiškintinas taip, kad juo valstybei narei nedraudžiama neleisti trečiosios valstybės piliečiui gyventi jos teritorijoje, nors jis siekia gyventi kartu su savo šeimos nariu, kuris yra Europos Sąjungos pilietis, gyvenantis šioje savo pilietybės valstybėje narėje ir niekada nepasinaudojęs teise laisvai judėti kaip Sąjungos pilietis, jei šiuo atsisakymu iš atitinkamo Sąjungos piliečio neatimama galimybė iš tikrųjų naudotis tuo, kas sudaro Sąjungos piliečio statusu suteikiamų teisių esmę.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

SESV 20 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo valstybei narei nedraudžiama neleisti trečiosios valstybės piliečiui gyventi jos teritorijoje, nors jis siekia gyventi kartu su savo šeimos nariu, kuris yra Europos Sąjungos pilietis, gyvenantis šioje savo pilietybės valstybėje narėje ir niekada nepasinaudojęs teise laisvai judėti kaip Sąjungos pilietis, jei šiuo atsisakymu iš atitinkamo Sąjungos piliečio neatimama galimybė iš tikrųjų naudotis tuo, kas sudaro Sąjungos piliečio statusu suteikiamų teisių esmę.

Parašai.